

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 25. junija. Poročila o turških zmagah v malej Aziji niso potrjena po onih izveštjih, kar jih je do 23. t. m. sem prišlo.

Carigrad 25. junija. Vsled vpeha Muktar-paše v četrtek pri Delibabi so se Rusi proti Mollasuleimanu nazaj pomaknili. — V Bajazidu so zopet turške oblasti postavljene. — Poročilo turškega poveljnika v Batumu pripoveduje, da so Rusi 23. in 24. t. m. zaporedom Turke napadali pred Batumom, a da so bili odbiti in prisiljeni prvo operacijsko črto popustiti.

London 26. junija. Iz Erzeruma se javlja Reuterjevej agenciji 25. junija: Po triinideseturnem boji 21. in 22. junija v soteskah pri Delibabi bili so Rusi prisiljeni vzmakniti se na Seidekan.

Peterburg 25. junija. Oficijalno. Tergukasov je 16. t. m. mej Seidikanom in Delibabo turško vojsko pod Ferik Mehemedom popolnem pretepel. Natančnih poročil še nij. Videti je, da so trdovratno braneči se Turki odbiti bili nazaj. Zmaga je bila popolna. Turki so bežali, Rusi imajo 27 mrtvih in 121 ranjenih. Ferik Mehemed je mrtev, mnogo Turkov je ujetih. General Tergukasov naglašja, da je artilerija izvrstno delala, vojaki pa so hrabro prijemali. Kolone generala Heimana stoje denes v Medšingatu.

Cetinje 24. jun. V Berdih na desnem bregu Zete pri Ostrogu traje uže sedem dni krvav boj. Včeraj so Turki izgubili 3000 mrtvih, Črnogorci tudi prilično.

Dubrovnik 25. junija. (Italijanski vir.) Črnogorci so bili na drugi breg Zete potisnjeni. Pri vzmikanji niso sreče imeli. Mej nočjo 24. do 25. t. m. so baje Turki dalje v Črnogoro prodirali.

Vojska.

Prehod bratov naših Rusov preko Dunava pri Brailovu, in tako hrabro in naglo osvojenje turške obdunavske okrajine Dobruče, je uže osupnilo nasprotnike svete naše obče slavjanske vojne stvari. Denes nemamo nič telegrama o tem, koliko so Rusi uže vojske tukaj še potem premostili. Sigurno uže na mnogo tisočev. A Rusi molče, računijo in delajo po svoje. Smemo se zanašati, da bodo slavjansko delo dobro opravili. Brez dvombe je, da bodo oni še tudi drugod čez Dunav mostove delali, ker tako velikanska vojska, kakor je ruska, ne more za vse le na jeden most in jeden prehod navezana biti. V interesu Rusov je celo, da si naredé nov in še večji prehod bolj navzgor Dunava, kjer je več turške vojske in so turške trdnjave.

Glavno in za naše veliko Slavjanstvo odločevalno bojišče je ob slavjanskem spodnjem Dunavu v slavjanskej, bratskej nam Slovincem Bulgariji. Zatorej so dogodki na daljnem azijskem bojišču za nas stoprav v drugej vrsti važni, namreč kolikor tam bratje Rusi zadržujejo in delo dajejo velikemu delu turške armade. Iz zgornjih novih telegramov je vidno le to, da se tam turška vojska množi in da se v hribovitih krajih z obupno in z verskim fanatizmom napojeno posledno močjo brani. Vendar smemo soditi, da večidel vse „zmage“ iz lažnjivega Carigrada po oficijalnih telegramih poročane, nima jo nobene.

benega večjega pomena. Pač je verjetno, da se gode tu krvavi boji, v katerih se včasih tudi Turki dobro drže, ker, da se znajo bojevati, to dokazujejo od nekdanj. Ali imena krajev in zemljepisi kažejo, kako daleč so uže Rusi udrli in koncem bode izid kazal, da se branijo Turki zastoj proti presili.

Vrli Črnogorci pak, ne mara, da se res teško branijo. Turkov je štirikrat toliko nad njimi, imajo tudi novejši orožje in stane jim vse do tega, da bi vrle sokole potrli. Pa če se Črnogorci ne bodo mogli sami ubraniti, bode jih Rusija ubranila, ali celo Avstrija, da, — celo Avstrija. Mi zaupamo na shod cesarjev v Reichsstadtu.

Govor slovenskega poslanca g. Vilhelma Pfeiferja

zoper eksekutivno prodajanje posestev na Dolenjskem,

(v državnem zboru 19. junija 1877.)

„Visoka zbornica! Da si ravno sem uže pred svojim predlogom uzroke povedal, zakaj ga stavljam, vendar še nekatere glavne momente za njegovo podpiranje ob kratkem navedem.

1. Prvič je to, da je posvetovanje o popravljani davkov in s tem združeno vprašanje davkovskih odpisovanj, od katerih posebno mali zemljiški posestnik na Kranjskem olajšanja pričakuje, na daleč odloženo.

2. Dosti tožba mojih volilcev, s katerim v potrebnej zvezi stojim, in kateri mi v teh rečeh poročila in dogodke naznanjujejo, kateri se po mojem izkustvu, ki ga iz lastnega življenja imam, le potrjujejo.

3. Vidna resnica, da politične obla-

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Osemnajsto poglavje.

(Dalje.)

„Nazadnje je umrla mati. Jaz sem takrat zoper svojo voljo delal v kupčijski pisarni gospoda Grahama, ter sem bival še vedno v njegovej hiši. Na to je počel očem postopati z menoj toliko neprevidne, kolikor neusmiljeno ter me še posvaril nij; dražil je tako močno moj ponos, mučil je tako zelo moje srce in je razburil tako močno mojo vročo kri, da bi bil skoro zdivjal in zblaznel. Skušal me je oropati jedinega, kar je življenje mi sladkalo in osrečevalo — ljubezni Emilijine. Tu ti ne bom našteval razlogov, katere sem mu podtikal, niti sredstev, katera je porabljal. Zadostuje naj ti,

če rečem, da so bili taki, da so mojo prejšnjo nevoljo spremenili v grenko črt in jezo, mojo neprostovoljno pokornost pa v očitno in premišljeno upornost.

„Udal se nisem temu, kar sem držal le za samovoljno vtikanje od njegove strani, temveč iskal sem pri vsakej priliki priti v Emilijino družbo; pregovoril sem blagosrčno devojko, naj pospešuje moje namere ter naj prezira očetove naredbe. Pogovarjal se nisem z njo o ljubezni, skušal jo nisem z obljubami navezati na sebe, mislil nisem na ženitev; moj čut poštenja mi tega nij privolil. A z deško neukrotljivostjo, ki je bila, kot sem pozneje sprevidel, jako nespametna in neprevidna, sem skušal pri vsakej priliki, celo vpričo njenega očeta, pokazati svoje sklepe ter ohraniti vsako svobodo in zaupnost v najinem občenji. Ta zaupnost je izvirala iz okoliščin, ter se nij dala brez surove sile vkleiniti v verige.

„Nazadnje je zbolela Emilija in šest ted-

nov nisem mogel k njej. Ko hitro je toliko okrevala, da je šla iz svoje sobe, iskal sem neprestano prilike, da bi jo videl in govoril z njo; nazadnje sem jo našel. Bila sva čez jedno uro skup v čitalnici, ko je nenadoma vstopil gospod Graham in se nama približal z obrazom, čegar razdraženosti in ostrosti ne bodem nikdar pozabil. Bal se nisem biti nikakor iznenaden, da ne bi bil na to pripravljen. A pripravljen nisem bil na to, kakor me je on napadel.

„Da me bode obdolžil nepokorščine zoper svoje želje, katere mi je kolikor le mogoče naznanil, in da bode še očitnejše nego poprej mi izrekel svoj sklep višjo mejo postaviti menoj in Emilijo, pričakoval sem ter sem bil pripravljen na odgovor. Ko pa je počel kričati ter mi nekrivično in nespodobno zabavljati, ko se je togotil in razsajal, ter mi podtikal grde, sebične in nesramne nagibe, katerih nikdar še zmisli nisem. Obmolknul sem začudenja in jeze.

sti z malimi izjemami — bolj svojo dolžnost iščejo v političnej agitaciji kakor pa v tem, da bi za materijalne interese dežele Kranjske skrbeli in jih varovali in zato tako razmere ali zanemarjajo ali jih čisto ne vidijo, katere so kar naravnost nesreča za deželo.

Po teh opombah prehajam k stvari samej.

Jaz vam hočem o žalostnej podobi, gospodarstvenega propadanja, — ki jo je moja domača dežela zdaj dobila — le toliko odkriti, kolikor je treba, da vam dokazem, da ne more nobeno, še tako dobro urejeno gospodarstvo na Kranjskem za dolgo prenašati pritiska davkov, in da vam dokazem, da je izvir vsega zla posebno v tem iskati, ker je gruntni davek prevelik.

Da se je Kranjsko leta 1843. in 44. ko se je gruntni davek po stabilnem katastru naložil, v razmeri z družimi deželami, posebno s spodnjim Štajerskim in Koroškim, v zemljiški renti, oziroma v svojem katastralnem dohodku, visoko precenilo, in sicer vsled posebnih čudnih vzrokov, kateri so bili v prometnih razmerah, nekoliko pa zavoljo tega, ker tisti, ki so bili k cenitvi poklicani, niso iz predsodkov znali prav ceniti: to je bila izpoznana resnica uže tačas, ko se je gruntni davek po stabilnem katastru upeljal in je naredilo to oni, neprenehoma ponavljani upor, ki na Kranjskem — katero je rado javna bremena nosilo in ki nij nikoli davka odrekalo — dokazuje, da ono preobloženje škoduje životnim interesom prebivalstva.

To preobloženje so uže stanovi Kranjski v prošnji do cesarja, ki jo je naredil grof Anton Auersperg, 9. maja 1844. izpovedali.

V tej prošnji do cesarja, ki je natisnena v spomenici: razmere kranjskega zemljiško odveznega fonda, katera je čestitim udom te zbornice razdeljena bila, dokazal je jasno grof Anton Auersperg z onim mojsterstvom, ki je bila temu darovitemu možu lastna, da se je na Kranjskem absolutno veliko precenilo, tako pri katastralnem zapisovanju v razmerji z resničnim pridelkom zemljišča, kakor tudi relativno previsoko v razmerji s sosednjimi deželami, Koroškim in Štajerskim.

Absolutno previsoko cenjenje je dokazal grof Auersperg na merilu dajanja v najem (štant) ter na sodnijskih prostovoljnih ali eksekutivnih prodajah; prva, dajanja v najem, imela so, kakor je iz rečene spomenice videti, sledeči rezultat (bere):

„1. Da je čisti znesek po katastru povprek še jenkrat toliko, včasih celo trikrat toliko večji bil, nego resnična letna renta; da

2. so se potem posestva ne po navedenih percentih ($17\frac{47}{100}$) temuč v resnici po $41\frac{13}{100}$ percentov pravega čistega dohodka, včasih celo z $82\frac{23}{100}$ percentov obdavkovala;

končnem, da so poleg gozdov posebno še pašniki, ki so bili strašno precenjeni.

Poslednje, to je prodaje, so kazale (bere):

1. Da je čisti dohodek katastrov v povprek dvojno, včasih trojno višji nastavljen, kakor pa je resnična letna renta, ki izhaja iz prodaj; da

2. je bila ta ne s $17\frac{47}{100}$ percent, temuč s 34 percent, včasih celo s $60\frac{1}{2}$ prc. obdavkovana.“

Relativno precenjenje je grof Auersperg izpeljeval:

a) v razmeri ukazov o gruntne davku, kakor so;

b) v razmeri s sosednjimi deželami —

c) v razmeri temu, kako morejo ljudje plačevati.

(Konec prihodnjič.)

Oporoka carja Petra Velikega.

Ob istem času, ko je propadla tisočletna država na južnej strani črnega morja pod divjo silo azijskih Turkov, vzdignila se je na severnej strani istega morja druga država iz dvestopetdesetletne sužnosti pod drugim, Turkom sosednjim azijskim ljudstvom ter začela razvijati svoje orjaške moči k novemu življenju, podobna velikanu, ki v spanji raste.

Po padu Carigrada in po junaški smrti zadnjega grškega cesarja Konstantina XII. ustavljala se je cesarska rodovina Palacologov še nekoliko časa v Moreji. Ko je bilo pa vse izgubljeno pribežala je v Rim in iskala zavetja pri papeževem sedežu. Pij II. jo je jako gostoljubno sprejel in upal, da mu bode mogoče z veliko križarsko vojsko iz vse Evrope v kratkem času zopet Carigrad osvojiti in Turke iz Evrope zagnati. Toda vse njegovo prizadevanje na kongresu v Mantovi 1459. evropske vladarje za sveto vojsko navdušiti nij imelo posebnega vspeha. Obljubili so sicer vsi podporo, a storil nij nobeden nič. Ko se je Pij leta 1464. v Ankono podal, da bi osobno vodil križarsko vojsko, nij našel ne ladij, ne vojakov, ne denarja. To je slabotnega starčka tako prevzelo, da je za žalostjo umrl.

Njegov naslednik Pavel II. nij bil nič

manje vnet za iztiranje Turkov iz Evrope. Iskal je zveze na vse strani in tako je sklenil tudi moskovskega carja Ivana III. Vasiljeviča (1462.—1503.) za svoj namen pridobiti. Zategadel mu je ponudil nečakinjo zadnjega carigradskega cesarja, lepo in pametno Sofijo, v zakon. Sofijin brat Andrej in njeni oče Tomaž, (Konstantinov brat), se nijsta veliko zmenila za svoj pad in prepustila vse svoje pravice do carigradskega prestola papežu. Ta pa je prenesel te pravice na Sofijo in njenega moža Ivana III., ki je bil mej tem po lastnih poslancih o njenej lepoti pozvedel in sklenil vzeti jo. Poslal je papežu drage kožuhovine in dajal tudi upanje, da bode svojo cerkev z rimsko zjedini.

V ta namen je šel tudi poseben papežev poslanec s Sofijo na Rusko l. 1472. A ker so ruski carji avtokratični in nečejo izpustiti svoje cerkvene oblasti iz rok, razbila so se vsa pogajanja o zedinjenji.

Ta ženitev imela je prevažen nasledek ne le za Rusijo, nego za vso Evropo. Čeravno je bil namreč Ivan vse bližnje ruske kneze in samovlade premagal ter tako vse severno Rusko pod svojo vladjo zjedini, vendar je bil preveč bojazljiv in se nij upal mongolske sužnosti otresti se. A Sofija ga je toliko časa priganjala, da je zbral svojo vojsko in šel proti sovražnikom. Samo reka Oka je ločila oboji vojski, ki sta si tri dni mirno nasproti stali. Zdaj pa upade Ivanu zopet srce in ukaže svojim nazaj pomakniti se. A Mongoli so mislili, da je to le vojaška zvijača in začeli so tudi oni bežati. Skoro potem se zveže Ivan s krimskimi Tartari in oboji vkup premagajo leta 1480. Mongole, razderó njih glavno mesto Saraj in ubijejo njih kana Ahmeta. Tako se je osvobodila Ruska in še dandenes praznujejo Rusi 23. junija spomin tega osvobođenja.

Pa preteklo je še dolgo časa, predno so se mogli poprijeti ruski carji naloge, katero je bil sprejel Ivan III. pri zaročitvi s Sofijo. Rusija je bila takrat še daleč od črnega morja in od turške meje, ker vse jugozapadno Rusko (bela in mala Rusija, Volhinija, Podolje in Ukrajna) spadalo je k poljskemu kraljestvu in obrežje črnega morja s Krimom imeli so nagajski Tartari v svojej oblasti. Še le ko je Rusija svoje natorne meje dosegla, mogla je misliti na prepojenje Turkov. To se je zgodilo za časa velicega preobrazitelja Rusije, Petra, ki se je dvakrat jako srdito s Turki bojeval.

Kakor je prav za prav še le Peter veli-

„A to še nij bilo vse. Obdolžil me je tudi vpričo nedolžne devojke, ki sem jo oboževal, grdega, strašnega zločina, — zločina goljufije, ter je trdil, da so sicer ravno zasledili to mojo hudobijo, a dvomiti nij o njej. Moje srce je poprej le divjalo, sedaj — je gorelo. Vzdignil sem roko ter stiskal pest. Kaj bi bil storil, ne vem. Ali bi bil našel besede, ter živo trdil svojo nedolžnost, zavrnil zločinstvo in odbil krivičenje, ki je bilo toliko nenadno, kolikor napačno; ali pa bi bil, ker mi je togota zavezala jezik, pomahal gospoda Grahama na tla, ter bežal iz hiše, da bi se na prostem zopet vmiril, sedaj povedati ne morem, ker pri glasnem zakričanju Emilije sem se zopet zavedel in obrnivši se zagledal Emilijo, ki je omedlela in se zgrudila na zofo. Tu sem izpozabil vse ter sem videl, da je strahu pred dogodbo hotela umreti. Skočil sem jej v pomoč. Tik nje je stala mizica z nekajimi steklenicami. Nagloma sem zgrabil

steklenico, o katerej sem mislil, da ima pristo okrepilo; in ves razburjen sem tekočino polil jej po obrazu. Ne vem, kaka mešanica je bila, a to nič ne de. Učinek se je kmalu strahovito pokazal. Čin je bil storjen, — nesrečni čin, — in moja roka ga je storila!

„Vsled nestrpljive muke se je uboga devojka h kratu zavedila, skočila je raz zofe ter kričala, nezavedoma je sklepala roke nad glavo, letala je kot besna po sobi ter je nazadnje počepnila in se stiskala v kot. Šel sem za njo v smrtnem strahu; a odbila me je ter je jela strahovito kričati. Gospod Graham je bil s prva ves omamljen, potem pa se je zagnal v mene, kot bi bil besen. Ne da bi mi bil pomagal vzdigniti ubogo Emilijo, ne da bi mi bil miloval, ker moje stanje nij bilo manj vredno milovanja kot njeno, napadal me je silovito ter mi očital, da sem mu umoril otroka njegovega. Z besedami, ki mi še brne po ušesih, izgnal me je iz sobe in hiše, iz-

gnal me je v prognanstvo, kateremu se nikakor nijsem niti želel niti mogel upirati ves potrt kesanja in obžalovanja.

„Oh! kako strašna noč in kako strašen dan sta sledila! Popisati ti ne morem, kako minola. Hodil sem po krajini, prebil celo noč pod milim nebom, skušal zbrati svoje misli in vmiriti svoje srce; in jutro je prišlo, a bil sem še zmirom mrzličasto razburjen in gorečega čela. Ko je solnce posijalo, počel sem razumevati, da je neobhodno potreba, da vravnjam svoje bodeče življenje.

„Emilijino žalostno stanje in moja srčna skrb, da bi izvedel nasledek nesrečnega slučaja, ste me napotili prerano zjutraj, da bi ali očitno ali na skrivnem prišel v Grahamovo hišo. Tudi je bilo vse moje premoženje, ves moj denar, kar mi ga je ostalo od zadnje četrtletne plače, moja obleka in nekateri darovi moje matere, tam v sobi, kjer sem bival. Zdelo se mi je, da sem primoran vrniti se

kost in omike ruskega cesarstva ustanovil, tako je tudi on pokazal pot ruski politiki za prihodnost. Pravi, da je zapustil posebno oporoko, nekaj program, kako naj Rusija svojo vnanjo politiko uravna, da doseže svetovno vlado v Evropi in Aziji.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. junija.

V **državnem zboru** se je obravnavala v zadnji seji novela o pritožbah glede ničevosti. Govoril je tudi minister Glaser. Stvar ima le za juriste važnost.

Hrvatski listi pišejo vedno za to, da naj naša monarhija v sporazumljenji z Rusijo zasede Bosno in Hercegovino, ter ruske novine, katere so zoper to osvojenje, s tem tolažijo, da bode potlej dobila Avstrija bolj slovansk smer in bode boljša zaveznica slovanske Rusiji.

Vnanje države.

Srbski knez se je iz Ploješt v Belgrad vrnil. — Srbski vladni časnik pravi, da smejo Srbe zadovoljni biti z uspehom njegovega pota. — To je znamenje, da so se na skrivaj dobro in slovansko pogovorili.

Francoska zbornica poslancev je 25. t. m. razpuščena. Začela se bode zdaj divja agitacija. Vlada Mac-Mahonova bode ves pritisk porabili zoper republikance. Podpirale jo bodo vse reakcionarne stranke. Mi želimo republikancem zmage, ali nihče ne more izida gotovo prorokovati.

Iz **Londona** poroča telegram 24. jun.: Pri včeranjem banketu v Trinityhouse je naglašal Northcote, da so interesi Anglije in Evrope jedni in isti, Anglija zahteva, da je udeležena pri urejevanji orijentalnega vprašanja in kadar pride dan, bode ona imela čistilen in vreden delež.

Dopisi.

Z Vrhniške 24. junija. [Izv. dopis.]

Včeraj je volila Vrhniška županija razen trga Vrhniškega 8 volilnih mož, ki bodo 7. julija v Ljubljani zvolili 2 poslanca v deželni zbor kranjski. Izvoljeni so bili skoraj jednoglasno naši, — kajti nemčurji, vidši se v manjšini, si niso upali blizu —; voljeni so torej sami zanesljivi možje, ki imajo srce za blagor in napredek naroda slovenskega, mej njimi gosp. dekan M. Šlibar in dosedanji deželni poslanec g. France Kotnik. Slava!

Tržani Vrhniški! volimo tudi mi v Postojni 10. julija tako složno domače, na rodno, kakor je volila okolica, zmaga kan-

vsaj enkrat še tja. Sklenivši to sem hitel nazaj v mesto s trdnim namenom upreti se, če bi bilo treba tudi Emilijinu očetu, da bi le pozvedel zaželjena poročila o njej. Prišedši blizu hiše sem se obotavljal ter se nijsem drznil vstopiti. Gospod Graham mi je v jezi uže vse očital, protil mi je celo s silo, ko bi se drznil še enkrat prestopiti njegov prag; bal sem se tudi, da bi moja vroča kri toliko ne zavrela, da bi se očitno uprl možu, katerega sem uže tako močno razžalil. S strašnim činom storjenim prejšnji dan, — s činom, čegar nesrečne posledke sem uže takrat nekoliko slutil, — ostrupil sem življenje ljubljeneega njegovega deteta ter potegnil črni pajčolan črez najslajše njegove nade. Bilo je dovolj. Za ves svet bi se ne bil še zakrivil greha, da bi bil roko vzdignil zoper moža, ki je bil tako krivičen nedolžnemu mladeniču, toda tudi uže preostro kaznovan.

(Dalje prih.)

didata slovenskega g. Obreze iz Cerknice je nedvomljiva. Res je, da si tukajšnji nemčurji, posebno nek star rogovilež, ki je uže sicer v pokoji, pa si sam ne dovoli še pokoja, veliko trudijo in na vse kriplje delajo, da bi pripomogli k zmagi nemčurskega kandidata g. dr. Deva iz Postojne. Toda Vrhničani! Nikar se ne dajmo preslepiti, našemu jeziku, naši narodnosti sovražnim nemčurjem, nikar ne verujmo njihovim zvijačnim obljubam! Pokažimo posebno pri volitvi, da naša prijazna Vrhnika, starodavni Rimljanom dobro znani Nauptus stoji na zemlji slovenske, pokažimo, da v naših žilah teče kri slovenska, da v naših prsih bije srce polno ljubezni do domovine, srce vneto za sveto reč slovensko! Nikar se ne dajmo pod noge tistim, ki zatirajo mili naš jezik, kratijo njegove pravice in zaničujejo narodnost našo. Delajmo, podučujmo vsak v svojem krogu. Posebno pa vi udje Vrhniške čitalnice, naprave narodne, vaša posebna dolžnost je, da ne le sami brez razločka narodno volite, ampak da tudi veliko drugih volilcev, ki so nevedni ali pa zapeljani, na svojo stran pridobite. O kako žalostna je vendar, majka Slava, ko se sliši, da marsikateri ud naše čitalnice se tako malo zaveda narodnosti svoje, da v nasprotni rog trobi, drži z nasprotniki našimi! Nikar ne bodimo odpadniki k nemčurstvu, nikar si ne nakopljimo te sramote, da bi se naša prijazna Vrhnika mej slovenskim svetom imenovala gnjezdo nemčursko, ko vendar na Vrhniki poznamo samo enega pravega Nemca, drugi pa, ki se štejejo k nemčurski stranki, so rojeni Kranjci ali Slovenci, katerih očetje ali predočetje so nosili še irhaste hlače, priče tega so njih čisto slovenska imena. Zatorej podajmo se 10. jul. vsi volilci kot en mož v Postojno in volimo narodnega kandidata g. Obrezo za zastopnika svojega! Gosp. Obreza je mož vreden zaupanja našega. On sam je posestnik, torej tudi davkoplačevalec in tedaj bolj kot dr. Deu pozna in čuti, kaj posebno teži in tare vsakerega posestnika. On je pa tudi mož našega mišljenja, vnet za pravice narodove, torej volimo ga enoglasno! Naj nobeden ne gleda na to, če se komu zameri, ne na to, če je uže znabit obljudil voliti nasprotnika. Sramota, zaničevanje vsakteremu, kateri odpade! Naše skupno geslo naj bode: Ne vdajmo se!

Z Gorenjskega 25. junija. [Izv. dopis.] Pri svojem popotovanju sem zvedel, da z nemškutarskimi tiskovinami „Kmetje“ in z „oklicem do deželskih občin“ je vse preplavljeno od nemškutarjev. Celó v Krope, v ta dobro narodni trg so našle nemškutarske laži in zvijače pot, tako mi je povedal narodnjak iz Kroke in sicer po bivšem županu K. Pibrovcu, kateri je izvoljen od nemčurskega odbora v Radovljici za agitatorja v Krope in v okolici. Ali zagotovljeno mi je bilo, da ne bo prav nič opravi, da prazno slamo mlati, in njegove sladke besede ne bodo prav nič nemškutarjem pomagale, ker ta človek se vselej v take za domačega Kranjca sramotilne agitacije spušča zoper narodno stranko, pa vselej brez uspeha, akoravno, ko v Ljubljano pride, je, kadar mej Slovence zadene, najboljši narodnjak. Voljena bodeta tukaj dva značajna narodnjaka, katera dva bodeta volila gotovo od slovenskega odbora v Ljubljani priporočenega moža za poslanca. Živila slovenska domovina! Smešno je brati, če se celo pravi, kako naglo smo dosegli od Dežmana in njegovih pristašev, slovenske uradnije, slovenske šole! itd. Kaj ho-

čete še več Slovenci? Hinavci! Da bi vas pobral in nesel mej vaše brate Turke.

Iz Šoštanja 25. junija. [Izv. dop.]

V nedeljskejši številki „Sl. Naroda“ se nahaja dopis od Celja v katerem je pojasneno stanje občin, oziroma njih zastopnikov v narodnem obziru za politični okraj Celjski. Kjer je to objavljenje za predstoječe volitve v deželni zbor štajerski ne samo koristno marveč celo potrebno, bilo bi želeti, ka politični okraj Slovenjegraški, jednak opis izdelati, kar bi bilo tem važneje, kjer je omenjeni okraj od prvega vsestransko bolj nemškutarski, da onkraj Starenberga skoro nemški.

Da imamo v Slovenjegraci moči, katerim bi sestavljenje tacega pregleda prevelikih, da ne rečem nikakoršnih težav in ovirov ne ustvarjalo, na tem nij dvomiti in se nadejamo, da se bode v kratkem našim opravičenim željam ter narodnem interesu na ta način ustreglo.

Pri nas bode trebalo silne agitacije in složnega delovanja, da nas jednaka osoda ne zadene, kakor leta 1874. Naš kmet še sicer nij popačen, le samo voditelja mu je treba. Narodno-zavedenih posvetnjakov žalibog ne brojimo mnogo, pa ako narodna duhovščina svojo domovinsko dolžnost z nami drugimi v slogi stori, se nam propada pri volitvi nij bati. Treba se je pa vendar začasno na to pripraviti, da nas kakšen razglas ne iznenadi kot sosednje slovenske brate Kranjce.

Z Dunaja 24. junija. [Izv. dopis.]

Uže v zadnji dopisu sem vam poročal, ka bode jeden slavjanskih poslancev interpeliral vlado zaradi znanega postopanja policijskega zastopnika pri prepovedi slavnosti triletnega obstanda slavjanskega dalmatinskega društva „Jedinstva.“ To interpelacijo je sprožil dalmatinski poslanec Klaić z devetnajstimi svojih tovarišev državnih poslancev, mej katerimi so se ve da tudi slovenski poslanci dr. Vošnjak, Pfeifer, Nabergoj in drugi. Interpelacija glasi se tako-le:

„Ali je minister notranjih zadev pri volji terjati na odgovor policijsko oblast radi nepostavnega postopanja, koje je zakrivila ob priliki prepovedi svečanosti na spomin triletnega obstanda, koje je dalm. akad. društvo „Jedinstvo“ 19. t. m. priredilo, in ali hoče na ta način žaljenej postavi in tep-tanim pravicam zborovanja dobiti zadostjenja?“

Kakor slišim, hoče odror imenovanega društva uredništva raznih nemško-židovskih časnikov po sodnji prisiliti, da prekličejo lažnjive in perfidne notice, samovoljne prepovedi imenovane svečanosti. Da židovski in nemški lažnjivi poročevalci takoj vohunijo in denuncirajo prazen strah „panslavizem“ ter ga iščejo v vsakem poštemem in lojalnem slovanskem društvu na Dunaji in drugod, nij sicer nič novega. Radovedni smo torej, kako bode minister notranjih zadev odgovoril na imenovano interpelacijo.

Z Dunaja je imel ljubljanski butelj alias „Tagblatt“ dopis s šifro —é, v kojem se psuje Kranjski narod, ki je navdušen za svoje trpeče sobrate Jugoslavjane in za nje velikodušne osvoboditelje iz najhujšega barbarizma, ki je kedaj vladal v Evropi nad ubogim Slovanom. Ko bi ta butelj nast „Tagblattov“ dopisun le iskricice pojma imel o zgodovini dežele kranjske, ki ga je na svojo lastno sramoto rodila, ko bi ta v zgodovini svoje rojstne dežele popolnem neveden le to vedel, kako

slavno so se borili kranjski njega (?) praotci proti Turčinu, ki je predstoletji požigal, kranjske vasi in mesta, skrunil kranjske dekleta in žene, v sužnjost vlekkel marsikojega naših praotcev, nij dvomiti, da bi ne bil šel psovati one Kranjce, ki so zoper Turka, za katerega se jedino more navduševati izrodek človečanstva, kot je to kranjsko nemčurstvo in slovenske matere nevredni in zlobni otroci. Kdor psuje Kranjca zaradi tega, ker ta nij vnet za Turka, temveč za slavjanskega in krščanskega brata svojega, imamo li žareč pečat, da bi mu ga pritiskali na izdajalsko čelo njegovo, da ga stigmatiziramo za vse veke pred človečanstvom? Slovenski Kranjci, takovi so vaši nemčurji, ki se vam zdaj dobrikajo v vaše koče letajo, da bi vas opeharili za glasove pri prihodnjih volitvah, zlorabijo vaše svetinje, vam zlate gore obetajo! — Nadejati se je da vsakemu takemu hinavcu pokažete vrata, da bo vedel, kako se izdajalstvo plačuje. — Slovenski Kranjci! ne vdajte se nikdar! Bodite vredni vaših praotcev borečih se z vsem junaštvom zoper Turke, vaših nemškutarskih hinavcev prijatelje. Kdor podpira nemškutarijo, on je izdajalec svojega roda, on je posreden podpiratelj turškega zverstva. Za takega človeka nij besede, da bi se ž njó dovoljno osramotil pred svetom.

P—.

Domače stvari.

— (Kandidatje narodne stranke) so v centralnem volilnem odboru uže dogovorjeni in postavljeni, mi jih priobčimo v juternjem listu.

— (Iz Krškega) smo dobili 26. junija tale kratki a veseli telegram: „Vseh naših devet volilnih mož narodno zmagalo.“ — Pa drugod takó naprej.

— (Z Radeč pri Zidanem mostu) se nam piše: Denes so se vršile tu volitve volilnih mož za volitve deželnega poslanca v kranjski deželni zbor. Če se pomisli, da je trg Radeče z okolico dozda vedno v nemškutarskem smislu volil, mora se denašnja zmaga za Slovence velikanska in sijajna imenovati. Voljeni bili so namreč sami zanesljivi narodnjaki. Udeleževanje je bilo veliko, tudi prizadevanje nemškutarjev nemalo.

— (Iz Poljan) nad Škofjo Loko se nam piše: V kratkem naznanjam, da se je ravno pri nas dovršila volitev volilnih mož, in da akoravno je došlo po pošti na našega župana kacega pol kilo od nemčurske stranke izdanih okoliccev „Kmetje“, to nij nikakor uplivalo na naše poštene možake in izvoljeni volilni možje so vsi trije narodnjaki. — Omenjene plakate pa smo obesili na kljuko na s— kjer naj služijo svojemu namenu. — Da bi se le nemčurji povsod tako opekli.

— (Kresnji večer) je po vsem Slovenskem gorel po hribih staro-slovenski Kres. Tudi v Ljubljani na „Drenikovem vrhu“ je bil zapaljen. Le dež ga je motil.

— (Rimske ostanke) je izkopal nek kmet iz Lesèc na Gorenjskem.

— (Čitalno društvo v Mozirji) bode prihodnjo nedeljo — 1. julija — v gostilni g. Pfeiferja otvorjenje čitalnice slovesno slavljalo — in sicer s petjem, godbo in plesom. Vsi udje, kateri tudi prijatelje našega društva smejo dopeljati se k udeležitvi te zabave najljubše ne vabijo. — Začetek je ob 6. zvečer.

— (Huda nevihta) je bila — kakor se nam piše — na Črnučah (po starem pravilneje: na Črnovčah) 23. t. m. zvečer. Po hudej soparne vročini se zvečer nagloma nebo stemni in začne trdo grmeti. Strela za strelo udarja tako, da je mnogo telegrafnih stebrov poškodovala. Takisto je treščilo tudi v šolo, razkoplje eno stranico, drvi pod vso streho v drugi konec, razdeli se v več kosov, en del pride v učiteljevo sobo, gre tukaj mimo štirih oseb in se v sredi sobe brezškodno v tla izgubi. Takisto je samo na Črnučah še dve drugi hiši obiskala, vendar se nij nikjer vnelo. Zjutraj se je videlo več kozolcev in mnogo drevja po hudem viharji razdrtih. Toče, katere je bilo zvečer pod kapom do pedi debelo, je posebno po spodnjem polji uničila upanje kmetovo.

— (Umor.) Na nekem hribu blizu Celja so nedavno našli truplo krojaškega pomočnika Lešnjaka. Na truplu se vidi več z nožem zadanih ran, poleg njega pa je ležal kmetski nož z zakrivljenim rezalom. Ropar je umorjenemu tudi črevlje sezul in mu vse zlekel s telesa, kar se je dalo. Sumijo zločina nekega dezerterja, ki si je brškonke poselsko knjigo umorjenega prilastil, da bode urade z njo goljufal.

— (Velika reč.) Iz Velikovca je prinesel nek kmet v Celovec kazat reč, ki je bila 228 centimetrov dolga; klasije je polno zrnja in bilke spodaj debele kakor gosje pero. Pravil je, da je na njivi, kjer so one bilke rasle, še mnogo enakih.

Razne vesti.

* (Velika pravda) se je te dni začela v Bolcanu na Tirolskem zoper necega Tourvillu, ker je svojo ženo baje pahnul na stiffer-skem slemenu v propad, da se je ubila. Več prič je prišlo z Angleškega in Francoskega, tudi poročevalci vsakojakih večjih časnikov.

* (Surov konjederec.) V Kraljevem Gradcu na Češkem je bil te dni V. Turek, konjederec iz Horiča zaradi tatvine konj obsojen na šest let teške ječe. Predno je šel sest, prosil je, da bi smel govoriti se svojo ženo. Ta pride k njemu, in ko se zopet poslovi od njega, jo on poljubi, ob enem pa jej zarine nekaj špičastega v prsi, da se je kri udrila in žena takoj mrtva zgrudila se na tla. Divjak jo je gledal in se smijal, češ: „To sem uže davno hotel imeti, to mi je bila jedina želja.“ Rekel je, da se le kesa, da še državnega pravdnika nij zaklal.

* (Pet dijakov) bi imelo biti kaznovanih na nekej praške gimnaziji, ker so storili majhen prestop proti šolskim postavam. Najstari izmed njih pa ukrade doma svojemu bogatemu očetu veliko denarja in vseh pet jo pobriše s tem denarjem v daljni svet, kam, to se dozda še nij zvedelo.

* (Znamenje časa.) Haasejeva fabrika v Vranu je falirala in bilo je naenkrat 300 delavcev koncem zadnjega tedna odpuščenih.

Delavci so mrmrali, a nemira nijso naredili nobenega.

* (Posip), jednak onemu pri Zidanem mostu, je bil nedavno v Savoiji na Francoskem in je podsul celo vas, da nij noben človek utekel.

* (Želja po ječi.) Pri Ličavi v krem-skem okraji je prežal nek večkrat kaznovan potepuh kako bi zopet v temnico prišel. Ko pride nek otrok sam po poti, ga najprvo pobije s kamenjem na tla, potem pa gre tja in ga davi. To storivši gre k žandarmeriji in pove, da je necega človeka umoril in da bo Ličavo zažgal, ako ga ne zapro. On pravi, da je vse zato storil, da bi prav dolgo zaprt. bil. Sodnija ga je dejala za šest let pod ključ. Za zdaj bo imel uže dosti.

* (Veliko govori.) Nemški stenografi so zračunili, da je znani nemški poslanec dr. Lasker od 1. 1865 zgovoril v parlamentu 927.745,328 besed, to je 1541 krat več, kakor jih je v celem sv. pismu starega zakona in 422 več, kakor jih je Götthe spisal. Ko bi se vse Laskerjeve besede na papirnat trak zapisale, ovil bi se ta trak devetkrat okolo zemlje. No če bode mož še nekoliko časa govoril, bo segel ta trak od Berlina do — me-seca. Bog mu daj zdravje.

* (Tujcev) je v Egiptu grozno veliko. Zadnja statistična poročila pravijo, da živi v Egiptu okolo 80.000 inostrancev, od 47.000 v Aleksandriji. Tujcev je po rodu 34.700 Grkov, 17.000 Francozov, 14.000 Italijanov, 6300 Avstrijcev, 6000 Angležev, 1200 Nemcev.

* (Kobilice) so v severnoafriških pokrajinah pojedle vso stran v okrožji sto angleških milj.

* (Amerikansko.) K protestantovskemu popu v Kineji v severno-ameriške državi Illiuviss je prišel pred kratkem par, da bi ga bil poročil. On to stori, in mladi ženini mu da list za dvajset dolarjev, češ, naj si tri pridrži, drugih sedemnajst pa nazaj da. Duhovnik je bil vesel in je storil tako, ko pa gre pozneje k nekemu trgovcu bankovec menjat, mu ta pové, da je ponarejen; še bolj se pa začudi mož, ko mu kuharica pove, da je nevesta zavila v stransko ulico, slekla tam belo obleko, jo povila pod pazho in šla potem naprej po ulici kot — fant.

Dunajska borza 26. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srobru	65	60	„
Zlata renta	71	75	„
1860 drž. posojilo	111	—	„
Akcije narodne banke	780	—	„
Kreditne akcije	140	75	„
London	126	10	„
Napol.	10	09	„
C. k. cekini	5	97	„
Srebro	110	90	„
Državne marke	62	—	„

Comis,

slovenskega in nemškega jezika zmož-n, sprejme se takoj v službo s kavcijo ali garancijo v filijalo specerijskega blaga. Filijala se tudi protigodnimi pogoji na račun izroča. Dopolni naj se „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani pošiljajo. (157—3)

Med. in Chirurg. (158—4)

dr. L. Jenko,

c. k. fizikus, zdravnik za oči i. t. d.,

ordinira na mestnem trgu št. 21 (v Petričičevi hiši), od 9. do 11½ ure dopoldne.

Tuji.

25. junija:

Evropa: Rusinger iz Dunaja. — Fischer iz Beljaka. — Jantschi iz Pulja. — Racz iz Gradca.

Pri Slonu: Princ iz Zagorja. — Golob iz Tržiča. — Erlich iz Dunaja. — Lapajne iz Dražgoč. — Haderer iz Gradca. — Polak iz Dunaja. — Knoll-mayer iz Gradca. — Gentilomo iz Trsta. — dr. Schurbi iz Celja.

Pri Maliet: Schutz iz Dunaja. — Konšeg iz Kočevja. — Hanover iz Dunaja. — Krešič iz Zagreba. — Tolpa iz Dunaja.

Pri Zamorci: Perl, Weis iz Dunaja.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Na gospodstvu Kraj pri Brežicah

je na prodaj

1100 veder izvrstnega belega vina

po znižanej ceni, skupno, kakor tudi v partijah od 20 veder naprej. — P. n. kupci, kateri bi želeli vino na mestu pokusiti, naj izvolijo poprej pismeno naznaniti oskrbništvu omenjenega gospodstva, prihod v Brežicah, dan in vlak, da se jih more na železnici s priliko počakati. (165—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“